

RESURSE PENTRU DEZVOLTARE

Ministerul Integrării
Europene

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

GLOSAR de TERMENI

apoc

Programul Phare 2002 - Coeziune Economică și Socială

Acquis comunitar	Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNGDR)
Acțiuni soft	Consortiu
Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR)	Contract
Agenția Națională pentru Dezvoltare Regională	Contract de achiziții bunuri
Agenție de Implementare	Contract de lucrări
Agenție de plată	Contract de servicii
Ajutor de pre-aderare	Contribuție în natură
Analiza cost-beneficii	Contribuție proprie
Analiza de risc	Control financiar
Analiza socio-economică	Cooperare tehnică
Asistență tehnică	Coordonatorul Național al Asistenței - CNA (NAC - Național Aid Coordinator)
Atribuire directă	Costuri eligibile
Autoritate Contractantă	Credit
Autoritate de Implementare	Criterii de aderare (Criteriile de la Copenhaga)
Banca Centrală Europeană (BCE)	Criterii de selecție
Banca Europeană de Investiții (BEI)	Curtea Europeană de Conturi
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	Descrierea contractului
Beneficiar direct	Descrierea operațiunii
Beneficiar indirect	Deviz estimativ
Bugetul proiectului	Dezvoltare durabilă
Capacitate de absorbție	Dezvoltare rurală
Cerere de oferte	Dezvoltarea resurselor umane
Coeziune Economică și Socială	Direcția Generală pentru Extindere
Comisia Europeană	Diurna
Comitet de evaluare	Documente justificative
Comitet interinstituțional pentru elaborarea PND	Dosar de licitație
Comitet Național de Coordonare	Dreptul de inspecție și evaluare al Comisiei Europene
Comitet regional de selecție (CRS)	Efect multiplicator
Comitetul regional pentru elaborarea PDR	Elaborarea Planului Național de Dezvoltare
Condiții generale	Eligibilitate
Condiții speciale	Evaluarea impactului
Conflict de interese	Expert
Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR)	Facilități

FIDIC	Planul Național de Dezvoltare (PND)
Fondul de Coeziune	Planul Național pentru Aderarea României la UE (PNAR)
Fondul european de dezvoltare regională (FEDER)	Portofoliu de proiecte
Fondul Social Economic (FSE)	PRAG
Fondul național pentru dezvoltare regională (FNDR)	Procedura competitivă de negociere
Fondul pentru dezvoltare regională (FDR)	Procedura de acordare a unui contract
Fonduri Structurale	Procedura de licitație
Furnizor de servicii	Programul Operațional Regional
Grant (ajutor financiar nerambursabil)	Proiect
Grup țintă	Proiect/Acțiune eligibilă
IFI (Instituții financiare internaționale)	Protocolul de la Kyoto
Impact	Regiune de dezvoltare
Indicatori de calitate	Reguli de eligibilitate
Indicatori de cantitate	Realocarea fondurilor
Indicatori de impact	Responsabilități MIE în dezvoltarea regională
Indicatori de performanță	Responsabilul cu Autorizarea Programului - RAP (PAO - Programme Authorising Officer)
Inovație	Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării - RNAF (NAO - National Authorisation Officer)
Invitație la licitație	SAPARD (Sprijin pentru Măsuri de Pre-Aderare pentru Dezvoltare Agricolă și Rurală).
ISPA	Sistem de evaluare Ex-Ante
Înfrățire instituțională (twinning)	Sistem de evaluare Ex-Post
Întreprinderi mici și mijlocii	Sistem de implementare descentralizat (SID)
Licitație	Solicitant
Matricea Cadru Logic	Specificații tehnice
Management de proiect	Stat Membru
NUTS II	Sustenabilitate
Obiectivele prioritare ale politicii de dezvoltare regională în România	Țara candidată
Ofertant	Termeni de referință
Oferta tehnică	Uniunea Europeană
Oferta financiară	Valoarea contractului
Oficiul de Plăți și Contractare Phare (OPCP)	
Organizație neguvernamentală	
Organizație non-profit	
Piața locurilor de muncă	

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Acquis comunitar

Ansamblul reglementărilor și politicilor Uniunii Europene. Conține legislația Uniunii, formată din tratatele de bază (legislația primară) și documentele adoptate de instituțiile Uniunii (legislația secundară). Țările candidate trebuie să-și armonizeze legislația cu acquis-ul comunitar pentru a adera la Uniune. Derogările sunt permise numai în situații excepționale și sunt restrânse ca arie de aplicare.

Acțiuni soft

Acțiuni și intervenții referitoare la formarea și instruirea resurselor umane, proiectarea programelor de studii, cercetări științifice, consiliere ocupațională, comunicații și interconectări de afaceri, studii de piață etc. și în general orice intervenții care nu privesc infrastructura materială.

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR)

Organism neguvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, ce acționează în domeniul dezvoltării regionale. Statutul de organizare și funcționare al ADR este aprobat de Consiliul pentru Dezvoltare Regională. În România există 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională. Ele elaborează strategia, planul și programele de dezvoltare regională, precum și planurile de gestionare a fondurilor (documente aprobate de CDR). Obiectivele ADR sunt: dezvoltarea, implementarea și monitorizarea Planurilor regionale, managementul fondurilor PHARE alocate regiunilor (și al "Fondurilor Structurale" după aderare), administrarea fondurilor alocate regiunilor de către Guvernul României, redresarea dezechilibrelor economice între regiuni, promovarea parteneriatelor locale, regionale și internaționale.

Agenția Națională pentru Dezvoltare Regională

Organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, înființată prin legea 151/1998. Agenția se reorganizează prin HG Nr. 382 din 11 mai 2000. Atribuțiile sale sunt preluate de către Ministerul Dezvoltării și Prognozei, înființat prin HG 16 din 4 ianuarie 2001. Prin HG 734 din 3 iulie 2003 atribuțiile MDP în domeniul dezvoltării regionale sunt preluate de către Ministerul Integrării Europene.

Agenție de Implementare

Structura responsabilă cu programarea, organizarea licitațiilor și contractarea, respectiv monitorizarea și implementarea programelor finanțate de către Comisia Europeană. Pentru Programul de Coeziune Economică și Socială, Agenția de Implementare este Direcția Generală de Dezvoltare Regională din cadrul Ministerului Integrării Europene.

Agenție de plată

Organism național desemnat de statul român, având rolul de a asigura managementul plăților din fondurile de preaderare (Fondurile Structurale după aderare). Are următoarele funcții: elaborează și transmite Comisiei Europene estimări ale cheltuielilor, cererile de plată intermediare și finale, în baza cheltuielilor efectuate de beneficiarii finali; elaborează și transmite Comisiei Europene, spre aprobare, cererile de plată în avans; primește plățile de la Comisie; transferă

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

a

Ajutor de pre-aderare

contribuțiile financiare ale Uniunii Europene către beneficiarii finali; păstrează evidențe contabile și financiare privind operațiunile efectuate; furnizează Comisiei evidențe detaliate privind plățile; asigură recuperarea sumelor plătite în mod eronat din fondurile comunitare; restituie sumele neutilizate, datorate fondurilor provenind de la Comisia Europeană.

Analiza cost-beneficii

Sprijin financiar acordat țărilor candidate în procesul de aderare, vizând adaptarea la standardele europene și armonizarea legislativă.

Evaluare care compară costurile și beneficiile unui proiect. Se folosește adesea pentru evaluarea proiectelor din sectorul public, pentru care se face o încercare de cuantificare a beneficiilor sociale și economice.

Analiza de risc

Metoda de evaluare a probabilității de apariție a unor factori care să împiedice obținerea rezultatelor urmărite prin implementarea unor proiecte / acțiuni.

Analiza socio-economică

Cadrul analitic care compară costurile și beneficiile pentru a stabili în ce măsură, date fiind alternativele, un proiect propus va conduce sau nu la un progres suficient al economiei și al societății.

Asistență tehnică

Metoda de utilizare a cunoștințelor în sprijinul creșterii nivelului de expertiză al beneficiarilor de finanțare și al finanțatorilor unui proiect. Poate consta în: identificarea și punerea la dispoziția participanților în proiect a informațiilor privind cele mai bune practici dintr-un anumit domeniu; asigurarea instruirii necesare pentru o bună administrare a proiectului; consultații tehnice în derularea activităților; finanțarea altor activități de îmbunătățire a proiectelor implementate.

Atribuire directă

Acordarea de finanțări nerambursabile fără lansarea, în prealabil, a unei cereri de oferte. Este permisă doar în condiții speciale.

Autoritate Contractantă

Parte într-un contract de finanțare care, în baza legii sau în baza unui alt contract de finanțare la care a avut calitatea de contractor, finanțează realizarea unui obiectiv, stabilind condițiile în care cealaltă parte (beneficiarul propriu-zis al finanțării) va realiza contractul ce se încheie în acest scop (conform Ordonanței Guvernului nr. 59/1997). Practic, este o instituție (publică sau privată) care încheie cu un finanțator un contract privind implementarea unui program de finanțare al respectivului finanțator, atunci când finanțatorul nu se implică direct și în totalitate de organizarea activităților de acordare a finanțărilor.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Autoritate de Implementare

Instituție responsabilă cu implementarea tehnică a programului Funcțiile AI: identifică, structurează programele și proiectele pentru finanțare, pe baza priorităților din strategia de aderare și a programelor sectoriale; asigură implementarea tehnică a proiectelor și monitorizarea lor; pregătește planurile strategice, programele de lucru, bugetele și rapoartele de monitorizare; face raportări asupra stadiului de implementare a programelor, pregătește termenii de referință.

Autoritatea de Implementare pentru un program/proiect finanțat prin programul Phare CES este desemnată în Memorandumul de Finanțare semnat anual între Guvernul României și Comisia Europeană.

Banca Centrală Europeană (BCE)

B

Banca Europeană de Investiții (BEI)

Instituție responsabilă de implementarea politicii monetare europene, definită de Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC). Organele de decizie ale Băncii Centrale Europene (Consiliul Director și Comitetul Executiv) conduc acest sistem care are ca sarcini gestionarea masei monetare, realizarea operațiunilor valutare, păstrarea și gestionarea rezervelor valutare oficiale ale statelor membre și promovarea bunei funcționări a sistemelor de plată. A fost inaugurată pe 30 iunie 1998 și este instituția succesoare Institutului Monetar European (IME).

Instituția financiară a Comunității, înființată prin Tratatul de la Roma. Sarcina ei este de a contribui la o dezvoltare echilibrată a Comunității, prin integrare economică și coeziune socială. Acționarii BEI sunt statele membre ale Uniunii Europene. Banca este administrată de un Consiliu de Guvernatori, format din miniștrii de finanțe ai celor 25 de state. Are personalitate juridică și este autonomă financiar.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

Bancă înființată în 1991, pentru sprijinirea procesului de tranziție la economia de piață și pentru promovarea inițiativelor de afaceri în țările Europei Centrale și de Sud, precum și în fostele state membre ale URSS care respectă principiile democrației, pluralismului politic și economiei de piață.

Beneficiar direct

Stat, instituție sau organizație (ex. ONG-uri, camere de comerț, instituții publice sau private) care beneficiază în mod direct de finanțare.

Beneficiar indirect

Persoană, grup de persoane sau organizație care nu are contact direct cu o acțiune derulată într-un proiect, dar care este influențată de derularea acestuia. Pot fi definiți ca beneficiari intermediari cei care sunt sprijiniți printr-un proiect pentru care nu primesc finanțare în mod direct, pentru a furniza mai bine serviciile grupului țintă, sau ca beneficiari finali cei care, dincolo de nivelul grupului țintă, vor beneficia pe termen lung ca urmare a implementării proiectului, la nivelul mai cuprinzător al societății sau sectorului.

Bugetul proiectului**B**

În sens mai larg, bugetul de proiect poate fi privit ca o planificare a proiectului din punct de vedere financiar.

Pregătirea unui buget detaliat și realist permite o imagine clară a resurselor necesare atingerii obiectivelor proiectului. El reprezintă și un important instrument de control al resurselor financiare ale proiectului.

Etape în realizarea bugetului:

- planificarea activităților proiectului
- estimarea cheltuielilor în detaliu, pentru fiecare activitate și subactivitate
- estimarea potențialelor surse de venituri
- reconcilierea diferențelor dintre cheltuieli și venituri
- fluxul de numerar (bani pentru efectuarea plăților - sume, perioade)
- aprobarea bugetului
- stabilirea unor proceduri de supraveghere permanentă a costurilor comparativ cu bugetul, după începerea proiectului
- revizuirea și actualizarea periodică a bugetului.

Bugetul trebuie să corespundă cu cel înscris în contractul de finanțare.

Tipuri de buget:

- buget pe categorii de cheltuieli - grupează veniturile și cheltuielile pe categorii.
- buget pe categorii de cheltuieli și pe activități - grupează cheltuielile pe categorii și pe activități, în cadrul aceluiași proiect. Este tipul de buget cu care se operează atunci când se elaborează bugetul unui proiect.
- buget pe surse - grupează cheltuielile pe categorii și pe surse de finanțare care participă cu fonduri. Acest tip de buget reprezintă, de obicei, forma sub care bugetul i se prezintă finanțatorului căruia i se solicită fonduri, având în vedere faptul că orice finanțator dorește să știe cine mai susține din punct de vedere financiar proiectul respectiv și în ce măsură. Dacă se dorește o detaliere privind modul în care s-a ajuns să se prevadă sumele aferente fiecărui tip de cheltuială, se poate atașa și bugetul pe activități.

Capacitate de absorbție**C**

Capacitatea administrației naționale sau a unui organism public sau privat de a planifica și de a implementa asistența financiară externă disponibilă.

Cerere de oferte

Invitație publică pentru întocmirea și depunerea de proiecte pentru a fi finanțate din fonduri ale Uniunii Europene sau fonduri de la bugetul de stat. Este lansată de Autoritatea Contractantă și adresată unor categorii de solicitanți clar definite.

Coeziune Economică și Socială

Coeziunea Economică și Socială este un principiu care exprimă solidaritatea între Statele Membre și între diferitele regiuni ale Uniunii Europene. A devenit obiectiv al Uniunii, la fel ca Piața Internă, odată cu adoptarea, în 1986, a Actului Unic European (Prin Tratatul de la Maastricht, această politică a fost inclusă în Tratatul de constituire a Comunității Europene). Principiul favorizează dezvoltarea echilibrată și durabilă, reducerea diferențelor structurale dintre regiuni și dintre țări și promovarea șanselor egale. În termeni practici, este realizat prin diverse instrumente financiare, în special Fondurile Structurale. În procesul de aderare, finanțarea pentru dezvoltarea regională este asigurată prin Programul Phare Coeziune Economică și Socială.

Comisia Europeană

Comisia Europeană este un organ cu atribuții de inițiativă, implementare, gestionare și control al politicilor comunitare. Este gardianul Tratatelor și expresia intereselor Comunității. Comisia este numită pentru un mandat de cinci ani, cu acordul statelor membre, după aprobare din partea Parlamentului European, în fața căruia răspunde. Membrii Comisiei sunt asistați de o administrație formată din direcții generale și departamente specializate, personalul acestora activând în principal în Bruxelles și Luxemburg.

Comitet de evaluare

Grup de persoane agreeate sau desemnate de Autoritatea Contractantă, după criteriile de competență, expertiză tehnică și administrativă, obiectivitate și imparțialitate, și a cărei misiune este evaluarea din punct de vedere tehnic și financiar a proiectelor depuse de solicitanții de finanțare.

Comitet interinstituțional pentru elaborarea PND

Organism cu rol consultativ în elaborarea Planului Național de Dezvoltare. Formulează propuneri cu privire la prioritățile de dezvoltare incluse în PND, examinează strategiile elaborate de ministere și ADR-uri, analizează programarea financiară a obiectivelor PND elaborată de Ministerul Finanțelor Publice și face propuneri de armonizare a alocărilor financiare. Este format din reprezentanți ai ministerelor, ai altor instituții publice centrale, ai Agențiilor pentru Dezvoltare Regională, institutelor de cercetare și instituțiilor de învățământ superior, precum și din reprezentanți ai partenerilor economici și sociali.

Comitet Național de Coordonare

Grup de persoane cu rol consultativ în verificarea modului de implementare a proiectelor și aplicare a procedurilor de selecție. Asigură consultanța privind termenii de referință pentru evaluarea programului, participă la evaluări și la selectarea contractorilor pentru acestea. Oferă consultanță și informații în găsirea surselor de finanțare a proiectelor și participă la monitorizarea unui program. Rolul său consultativ intervine și în stabilirea direcțiilor strategice ale programului, pe baza concluziilor formulate în evaluări.

Comitet regional de selecție (CRS)

Comitetul regional pentru elaborarea PDR

Condiții generale

Condiții speciale

Conflict de interese

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR)

Grup ce evaluează la nivel regional cererile de finanțare și proiectele propuse. Comitetele regionale sunt create pentru fiecare schemă de finanțare și cuprind membri ai ADR și experți independenți agreeați de Autoritatea Contractantă și Delegația Comisiei Europene, ca membri cu drept de vot.

Organism consultativ constituit la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, care formulează către Consiliul pentru Dezvoltare Regională recomandări și propuneri asupra conținutului Planului de Dezvoltare Regională (PDR). La fel ca în cazul Comitetului Interinstituțional, are în componență reprezentanți ai administrației publice (prefecturi, consilii județene, servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale), ai ADR, precum și ai institutelor de cercetări, instituțiilor de învățământ superior și ai partenerilor economici și sociali. Este coordonat de ADR.

Parte a formatului standard al unui contract ce se derulează cu finanțare Phare, care conține prevederi aplicabile oricărui contract privind aspectele administrative, financiare, juridice și tehnice care guvernează derularea tuturor contractelor ce se desfășoară cu finanțare Phare (contracte de servicii, bunuri/furnituri, lucrări sau finanțări nerambursabile).

Parte a formatului standard al unui contract ce se derulează cu finanțare Phare, care conține denumirea părților contractante, durata proiectului și alte date specifice fiecărui proiect. În această categorie intră, de asemenea, eventualele amendamente la Condițiile generale și alte clauze specifice contractului.

Orice eveniment care influențează capacitatea unui membru al Comitetului de Evaluare, a unui candidat, ofertant sau contractor de a-și exprima o opinie profesională imparțială, sau care îl împiedică în orice moment să dea prioritate intereselor Autorității Contractante. Aceste restricții se aplică și oricărui subcontractor și angajaților candidatului, ofertantului sau contractorului.

Organism deliberativ creat la nivelul fiecărei regiuni, care coordonează întregul proces de elaborare, implementare și monitorizare a politicii de dezvoltare regională. Aprobă strategia, planul și programele anuale și multianuale de dezvoltare a regiunii, analizează și aprobă proiectele de dezvoltare regională, propunerile ADR pentru constituirea Fondului pentru Dezvoltare Regională, precum și alocarea și destinațiile acestuia, urmărește respectarea politicilor de dezvoltare regională. Este alcătuit din: președinții consiliilor județene din regiunea de dezvoltare, precum și câte un reprezentant al consiliilor locale comunale, orașenești și municipale din fiecare județ al regiunii.

Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR)

Organism prezidat de conducătorul instituției naționale cu atribuții în domeniul dezvoltării regionale, care are în componență președinții și vicepreședinții Consiliilor pentru Dezvoltare Regională din cele 8 regiuni și, la paritate cu numărul acestora, reprezentanți ai Guvernului, desemnați prin Hotărâre de Guvern. Atribuțiile sale sunt: avizarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Regională și a Planului Național pentru Dezvoltare Regională, prezentarea către Guvern, spre aprobarea programelor prioritare finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), aprobarea criteriilor, priorităților și modului de alocare a resurselor FNDR, urmărirea utilizării fondurilor alocate ADR-urilor, aprobarea utilizării fondurilor de tip structural alocate României în perioada de preaderare, precum și a fondurilor structurale după aderare, urmărirea realizării obiectivelor politicii de dezvoltare regională (inclusiv cele de cooperare externă: transfrontalieră, interregională, la nivelul regiunilor).

Consortiu

O grupare de persoane fizice sau juridice eligibile care depun o ofertă sau o cerere de finanțare în cadrul unei licitații sau ca răspuns la un apel de propuneri. Poate fi o grupare permanentă, legal constituită, sau o grupare informal constituită pentru o procedură de ofertare sau licitație. Toți membrii unui consorțiu (lider și ceilalți parteneri) răspund solidar și indivizibil față de Autoritatea Contractantă.

Contract

Acord juridic între două sau mai multe entități, cu termeni specifici pentru crearea, modificarea sau stingerea unor drepturi și obligații în relațiile dintre ele. Exemple de contracte în Programul Phare - Coeziune Economică și Socială - contract de prestări servicii, contract de achiziționare de bunuri, contract pentru efectuarea de lucrări, contract pentru finanțare nerambursabilă.

Contract de achiziții bunuri

Contract care are ca obiect furnizarea unuia sau mai multor produse, așa cum sunt acestea cuprinse în clasificările statistice oficiale, pe baza cumpărării (inclusiv în rate), a închirierii sau a leasingului cu sau fără opțiune de cumpărare.

Contract de lucrări

Contract care are ca obiect execuția sau care, după caz, include atât proiectarea, cât și execuția uneia sau mai multor lucrări de construcții, așa cum sunt acestea cuprinse în clasificările statistice oficiale.

Contract de servicii

Contract care are ca obiect prestarea unuia sau mai multor servicii, așa cum sunt acestea cuprinse în clasificările statistice oficiale.

Contribuție în natură

Contribuție la finanțarea proiectului reprezentată de clădiri, echipamente, muncă voluntară, alte bunuri sau servicii a căror valoare poate fi evaluată. Contribuția aparține solicitanților de finanțări nerambursabile.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Contribuție proprie

Completarea adusă de beneficiar din surse proprii, la finanțarea primită. Un proiect poate fi finanțat doar în parte de Autoritatea Contractantă, beneficiarul având obligația să asigure o contribuție proprie.

Control financiar

Procedura aflată în responsabilitatea autorității naționale de control financiar competente (Curtea de Conturi), ce se referă la controlarea implementării acordurilor de finanțare semnate cu fiecare Agenție de Implementare/Autoritate Contractantă. Un plan anual de audit și un rezumat al rezultatelor auditurilor efectuate trebuie transmise Comisiei Europene. Conturile și operațiunile tuturor structurilor de implementare relevante pot fi controlate periodic de către un auditor independent, contractat de Comisie, fără a aduce vreun prejudiciu responsabilităților Comisiei și ale Curții Europene de Conturi.

Cooperare tehnică

Cooperare având ca obiect asistența tehnică oferită de unul sau mai mulți parteneri. Furnizorul de asistență tehnică are rol de consultant, direcționează și supervizează un proiect, pune la dispoziție experți.

Coordonatorul Național al Asistenței (CNA/NAC - Național Aid Coordinator)

Instituție responsabilă cu asigurarea unei legături strânse între procesul de aderare și utilizarea fondurilor Phare. Răspunde de programarea fondurilor Phare, de la pregătire până la semnarea Memorandumului de Finanțare, în colaborare cu Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării, ministerele de resort, și în consultare cu Comisia Europeană.

Costuri eligibile

Costuri care îndeplinesc următoarele condiții:

- sunt necesare pentru realizarea proiectului, sunt prevăzute în contract și respectă principiile unei gestiuni financiare sănătoase, mai ales în privința eficienței economice și a raportului cost/beneficii;
- sunt angajate în cursul duratei de execuție a proiectului;
- sunt efectiv angajate, înregistrate în contabilitatea beneficiarului principal sau a partenerilor, sunt identificabile și verificabile și sunt susținute de documente justificative în original;
- nu sunt incluse în lista costurilor neeligibile, specifică programului de finanțare.

Credit

Contract în baza căruia un beneficiar primește o valoare monetară în prezent pe care urmează să o ramburseze creditorului la o dată în viitor identificată sau identificabilă.

În principal, creditul se caracterizează prin următoarele aspecte:

- cel care dă cu împrumut suma de bani (de ex. banca) nu își pierde dreptul de proprietate asupra sumei împrumutate, ci numai dreptul de folosință, care este transferat celui care solicită creditul (de ex. persoana care dorește să-și deschidă o afacere, să cumpere un imobil etc.);
- creditul este acordat pe o perioadă de timp determinată, până la o dată stabilită de la început (scadență sau termen de rambursare), transferarea dreptului de folosință a sumei împrumutate fiind temporară;
- creditul trebuie rambursat (înapoiat) creditorului (de ex. banca), respectându-se metodologia stabilită în contractul de creditare (lunar, anual etc., cu rate egale, crescătoare sau descrescătoare);
- solicitantul creditului trebuie, de regulă, să plătească celui de la care a împrumutat suma de bani o dobândă, reprezentând prețul pentru faptul că folosește suma de bani respectivă. Dobânda poate fi plătită odată cu ratele de credit sau lunar, anual etc.

**Criterii de aderare
(Criteriile de la
Copenhaga)**

Criteriile pe care orice țară candidată trebuie să le îndeplinească pentru a adera la Uniunea Europeană: - politic: instituții stabile care garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și respectul pentru minorități; - economic: o economie de piață funcțională - legislativ: adoptarea acquis-ului comunitar, adeziunea la obiectivele politice, economice și monetare ale Uniunii Europene. Au fost adoptate în 1993, la Consiliul European de la Copenhaga, și confirmate în 1995 de Consiliul European de la Madrid, care a subliniat în plus importanța adaptării structurilor administrative ale statelor candidate în vederea creării condițiilor pentru o integrare armonioasă.

Criterii de selecție

Specificațiile în virtutea cărora este selectat un proiect și care sunt identificate în Ghidul solicitantului.

**Curtea Europeană
de Conturi**

Instituție a Uniunii Europene care are rolul de a controla dacă veniturile și cheltuielile din bugetul comunitar au fost legal obținute și utilizate și dacă managementul financiar al Uniunii Europene a corespuns programului stabilit. Rezultatul acestui control se concretizează într-un raport anual, pe baza căruia Parlamentul European acordă Comisiei Europene descărcarea bugetară. Este instituție comunitară odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Maastricht.

Descrierea contractului

Scurtă prezentare (maxim 10 rânduri) a contractului, care trebuie inclusă într-o notă de achiziții sau într-o notă explicativă.

Descrierea operațiunii

O descriere detaliată a proiectului propus și a activităților sale (pregătire, implementare, evaluare).

Deviz estimativ

Document cuprinzând bugetul detaliat al lucrărilor propuse în ofertă.

Dezvoltare durabilă

Concept care definește o formă de creștere economică prin care este asigurat un nivel corespunzător de bunăstare nu numai pe termen scurt sau mediu, ci și pe termen lung. Dezvoltarea este durabilă dacă răspunde necesităților curente ale societății, fără a pune în pericol perspectivele pentru generațiile viitoare.

Dezvoltare rurală

Concept ce stă la baza măsurilor de creștere a nivelului de dezvoltare economică și socială, de îmbunătățire a condițiilor de muncă și de trai și de promovare a principiului de egalitate a șanselor în mediul rural. Sunt vizate: reconversia profesională, creșterea numărului de locuri de muncă, creșterea nivelului de siguranță și de calitate a produselor alimentare, modernizarea fermelor și asigurarea unor venituri adecvate și stabile pentru fermieri, rezolvarea problemelor ecologice.

Dezvoltarea resurselor umane

Concept care are ca obiectiv dezvoltarea abilităților forței de muncă, pentru a deveni mai adaptabilă la schimbările structurale, corespunzător nevoilor de abilități identificate pe piața forței de muncă. Se pune accent pe: dezvoltarea abilităților manageriale în afaceri și dezvoltare antreprenorială, pentru a încuraja creșterea economică viitoare; facilitarea accesului pe piața forței de muncă a celor aflați în căutarea unui loc de muncă, prin intensificarea măsurilor active de ocupare și dezvoltarea de noi abilități; promovarea oportunităților egale de angajare pentru grupurile vulnerabile (tinerii șomeri, șomerii de lungă durată, tinerii care părăsesc instituțiile de ocrotire, minorități).

Direcția Generală pentru Extindere

Structură în componența aparatului administrativ al Comisiei Europene care se ocupă de toate aspectele legate de procesul de extindere.

Diurna

Indemnizația plătită experților în timpul delegațiilor sau misiunilor (care necesită deplasarea și înnoptarea într-un alt loc decât baza operațiunilor curente), care fac obiectul unui contract cu finanțare europeană.

Documente justificative

Documente pe baza cărora pot fi efectuate plățile în cadrul unui contract de finanțare.

Dosar de licitație

Dosarul alcătuit de Autoritatea Contractantă, care conține toate informațiile și documentele necesare entităților interesate în vederea pregătirii și participării la o licitație.

Dreptul de inspecție și evaluare al Comisiei Europene

O

Dreptul Comisiei Europene de a-și trimite proprii agenți și reprezentanți autorizați pentru a duce la îndeplinire o misiune tehnică, financiară ori de audit, care să urmărească execuția unei măsuri. Instituția/Entitatea vizată are în acest context obligația de a pune la dispoziție toate informațiile și documentele solicitate și de a facilita munca persoanelor împuternicite să facă evaluările și inspecțiile. Comisia are, de asemenea, posibilitatea să execute o evaluare ulterioară și o evaluare contabilă finală a programului. Evaluarea ulterioară analizează realizarea obiectivelor programelor, precum și impactul asupra dezvoltării și restructurării sectorului implicat. Evaluarea contabilă finală examinează datele financiare ale programului la nivel local, oferind o opinie independentă asupra corectitudinii și compatibilității contractelor și plăților.

Efect multiplicator

E

Capacitatea rezultatelor proiectului de a fi multiplicat și extins după încheierea sprijinului financiar extern.

Elaborarea Planului Național de Dezvoltare

Proces coordonat de Ministerul Finanțelor Publice. Datorită necesității de a corela în mai mare măsură programele naționale de dezvoltare sectorială cu programele naționale de dezvoltare regională, elaborarea PND se bazează pe colaborare și parteneriat între toți actorii implicați la nivel regional și sectorial.
(vezi - Comitet Interinstituțional pentru elaborarea PND)

Eligibilitate

- Caracteristica unei organizații / propuneri de proiect / activități de a satisface criteriile definite de finanțator.
- Compatibilitatea cu cadrul structural de finanțare din partea UE. Are în vedere în principal două categorii: acțiunile co-finanțate și cheltuielile.

Evaluarea impactului

Activitate prin care sunt estimate efectele anumitor acțiuni/măsuri asupra unui anumit domeniu (ex. social, mediu). Există două tipuri de impact: impactul specific, referitor la efectele produse după un anumit timp, legate direct de măsura întreprinsă și impactul general, referitor la efectele pe termen lung resimțite de o populație mai numeroasă. Măsurarea acestui al doilea tip de impact este o acțiune complexă; de aceea stabilirea exactă a relației cauză-efect este de multe ori dificilă.

Expert

Persoana angajată pentru a oferi expertiza necesară în derularea corespunzătoare a contractului.

Facilități

Condiții speciale acordate în scopul bunei desfășurări a contractelor finanțate. Ele pot fi fiscale (reduceri sau scutiri de impozite și taxe, regim special de achitare a obligațiilor către buget) sau de altă natură (legate de condițiile privind stabilirea pe teritoriul țării, importul și exportul de echipament, schimburile valutare etc.)

FIDIC

Set de reguli și proceduri întocmite de către Federația Internațională a Inginerilor Consultanți pentru a contracta și realiza lucrări și proiecte internaționale în domeniul construcțiilor.

Fondul de Coeziune

Instrument financiar al UE menit să consolideze coeziunea economică și socială între țările europene. Resursele acestui Fond sunt alocate în două sectoare: infrastructură de mediu și rețele de transport trans-europene.

Fondul european de dezvoltare regională (FEDER)

Instrument financiar al UE destinat reducerii dezechilibrelor între diferitele regiuni ale Uniunii. A fost creat în 1975, fiind cel mai important fond structural. FEDER acordă sprijin financiar zonelor defavorizate, fiind astfel un important instrument de corecție a dezechilibrelor regionale. Principiile alocării acestui fond sunt: concentrarea pe obiective și regiuni (pentru maximizarea efectelor), parteneriatul între Comisia Europeană, Statele Membre și autoritățile locale și regionale (pentru planificarea și punerea în practică a intervenției structurale), programarea intervenției și aditionalitatea contribuției comunitare (care nu trebuie să se substituie celei naționale).

Fondul Social Economic (FSE)

Creat în anul 1960, FSE este principalul instrument financiar al politicii sociale a Uniunii Europene. Prin intermediul său se acordă susținere financiară acțiunilor de formare și reconversie profesională, ca și celor vizând crearea de noi locuri de muncă. Aproape 75% din intervențiile acestui fond se fac pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor, accentul fiind pus astăzi pe ameliorarea funcționării pieței forței de muncă, pe reinsertia socială a șomerilor, promovarea egalității de șanse și adaptarea muncitorilor la mutațiile industriale și evoluția sistemului de producție.

Fondul național pentru dezvoltare regională (FNDR)

Fond constituit pentru finanțarea programelor de dezvoltare regională în România, care se alocă anual prin bugetul de stat. Poate fi alimentat și din alte surse de finanțare, interne sau internaționale, cum ar fi asistența financiară din partea Uniunii Europene, asistența financiară nerambursabilă din partea unor guverne, organizații internaționale, bănci internaționale, etc.

Fondul pentru dezvoltare regională (FDR)

Fond constituit în fiecare regiune pentru finanțarea programelor de dezvoltare regională. Este administrat de Agenția pentru Dezvoltare Regională și se constituie anual din: alocații de la Fondul Național pentru Dezvoltare Regională; contribuții de la bugetele locale și județene; surse financiare atrase din sectorul privat, de la bănci, investitori străini, Uniunea Europeană și alte organizații internaționale.

Fonduri Structurale

Fondurile structurale și Fondul de coeziune sunt instrumentele financiare ale politicii de coeziune economică și socială comunitare, prin care se sprijină reducerea decalajului dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni din statele membre ale Uniunii Europene și promovarea, în acest mod, a coeziunii economice și sociale. În prezent, în Uniunea Europeană există patru fonduri structurale:

- Fondul Social European (FSE), a cărui înființare a fost prevăzută prin Tratatul de la Roma;
- Fondul European pentru Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA), Secțiunea Orientare, creat în 1962 (împărțirea în secțiuni "orientare" și "garantare" datează din 1964, secțiunea "garantare", reprezentând instrumentul financiar al Politicii Agricole Comune);
- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER), înființat în 1975;
- Instrumentul Financiar pentru Orientarea Pescuitului (IFOP), creat în 1993.

În perioada 1994 - 1999, finanțările din Fondurile Structurale au fost acordate, în condițiile respectării principiilor programării, concentrării, parteneriatului și aditivității, pentru 7 obiective și 13 inițiative.

În scopul îmbunătățirii eficienței acțiunilor comunitare în perioada 2000-2006, Comisia a propus, în documentul intitulat "Agenda 2000", din iulie 1997, o reformă a politicii structurale. Această reformă a permis o mai bună concentrare a asistenței și simplificarea modului de operare a acestora prin reducerea la 3 a numărului de obiective:

- dezvoltarea și ajustarea structurală a regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării și al căror PIB pe cap de locuitor este sub 75% din media pe Uniunea Europeană (Obiectivul 1 primește 70% din Fondurile Structurale);
- reconversia economică și socială a zonelor cu dificultăți structurale (Obiectivul 2: acoperă zonele cu probleme din punct de vedere al diversificării economice, cum sunt zonele în care economia parcurge o etapă de schimbări profunde, zone rurale în declin, zone în criză dependente de pescuit și zone urbane în dificultate);
- dezvoltarea resurselor umane în alte regiuni decât cele eligibile pentru Obiectivul 1 (Obiectivul 3 constituie cadrul de referință pentru toate măsurile prevăzute de noul Titlu privind ocuparea forței de muncă din Tratatul de la Amsterdam și de Strategia Europeană de ocupare a forței de muncă).

Comisia Europeană se află într-un proces de reorganizare și restructurare a Fondurilor Structurale.

Furnizor de servicii

Orice persoană fizică sau juridică ce prestează servicii, în baza unui contract.

Grant (ajutor financiar nerambursabil)

Contribuția financiară la realizarea unui proiect care îi este oferită solicitantului fără obligația rambursării ulterioare.

Grup țintă

Grup / entitate căruia i se adresează proiectul, estimată a fi afectată pozitiv de atingerea scopului proiectului.

IFI (Instituții financiare internaționale)

Instituții/organizații internaționale care acordă finanțări nerambursabile, credite și/sau asistență tehnică pentru dezvoltarea economiei. Cele mai cunoscute instituții internaționale care derulează programe în România sunt BERD, BEI, Banca Mondială, FMI.

Impact

Efect (pozitiv sau negativ) al unui proiect sau activități asupra unei anumite stări de fapt (de exemplu, reducerea ratei șomajului într-o anumită regiune), asupra unei organizații (de exemplu, perfecționarea personalului în domeniul activităților de consiliere a cetățenilor) sau persoane fizice (de exemplu, creșterea gradului de informare privind drepturile cetățenești). În analiza impactului trebuie avute în vedere grupurile țintă ale proiectului, precum și alți beneficiari direcți și indirecti.

Indicatori de calitate

O exprimare calitativă referitoare la descrierea obiectivului sau impactului unui proiect, ce conține informații despre:

- Relevanță
- Acuratețe
- Încadrarea în termene
- Accesibilitate și claritate
- Comparabilitate
- Coerență
- Posibilități de realizare

Indicatori de cantitate

Expresie numerică cu ajutorul căreia se caracterizează anumite fenomene economice.

Indicatori de impact

Expresie numerică sau calitativă prin care se desemnează consecințele programului/proiectului, dincolo de efectele sale imediate asupra beneficiarilor direcți. Ei reflectă efecte pe termen lung care afectează societatea (în sens larg sau restrâns).

Indicatori de performanță

Denumiți și Indicatori Cheie de Performanță (KPI) sau Indicatori Cheie de Succes (KSI), reprezintă expresii cuantificabile utilizate la măsurarea progreselor înregistrate în îndeplinirea obiectivelor proiectului. Scopul lor este de a măsura eficacitatea (rezultate realizate/rezultate planificate), eficiența (rezultate/cost) și economia (costuri reale/costuri planificate) asociate programului/proiectului.

Inovație

Transpunerea unei idei novatoare într-un produs sau serviciu comercial, cu scopul îmbunătățirii productivității muncii, perfecționării tehnice sau raționalizării soluțiilor aplicate.

Invitație la licitație

Document publicat la începutul perioadei de licitație, care anunță unde este accesibilă documentația de licitație. Se asigură astfel transparența procedurilor și șanse egale tuturor celor care doresc sau sunt eligibili să participe.

ISPA

Instrument de Politici Structurale pentru Pre-Aderare. Finanțează infrastructura mare de mediu și transport. Acest sprijin este direcționat în principal spre alinierea țărilor candidate la standardele comunitare în domeniul infrastructurii.

Înfrățire instituțională (twinning)

Instrument de asistență de preaderare pentru construcția instituțională, lansat în 1998. Are ca obiectiv sprijinirea țărilor candidate în dezvoltarea unor administrații moderne și eficiente, cu structurile, resursele umane și abilitățile manageriale necesare implementării aquis-ului comunitar la standarde similare cu cele ale Statelor Membre. Înfrățirea instituțională oferă cadrul de lucru al administrațiilor și organizațiilor semi-publice din țările candidate cu omologii lor din Statele Membre. În acest fel se dezvoltă și implementează un proiect care urmărește transpunerea, întărirea și implementarea unei anumite părți a aquis-ului comunitar.

Întreprinderi mici și mijlocii

Întreprinderi cu cel mult 250 de angajați (prin contract sau sezonieri), cu o cifră de afaceri de până la 40 milioane euro pe an și independente față de marile societăți comerciale.

Licitație

Procedura de acordare a fondurilor nerambursabile pe bază de proiecte, derulată după reguli speciale. Are ca rezultat atribuirea fondurilor către proiectele care obțin punctajele cele mai bune în cadrul evaluării specifice, realizată de către un comitet de evaluare.

Matricea Cadru Logic

Instrument de structurare a unui proiect care prezintă un set de concepte corelate și care:

- facilitează elaborarea unui Program / Proiect coerent și realist;
- funcționează ca un ghid pentru gestionarea și implementarea programului / proiectului;
- construiește structura de informații necesară pentru monitorizarea și evaluarea rezultatelor programului / proiectului.

Matricea cadru logic sintetizează într-un tabel cu patru coloane și patru rânduri, toate aspectele esențiale ale elaborării programului/proiectului.

Cele patru coloane ale matricei cadru logice a programului / proiectului sunt:

1. Coloana de obiective, rezultate, activități
2. Indicatori de măsurare a realizării obiectivelor și rezultatelor
3. Mijloace de verificare (a indicatorilor)
4. Presupuneri (pentru implementarea activităților și realizarea rezultatelor).

Procesul de supraveghere și implementare a activităților și resurselor necesare în vederea realizării unui proiect. Acestea trebuie să fie în conformitate cu specificațiile tehnice, de calitate, și variabilele economice dezvoltate în documentația proiectului. Managementul de proiect are ca scop realizarea obiectivelor proiectului conform termenului limită și bugetului prestabilit. Persoana responsabilă cu monitorizarea implementării unui proiect în numele Autorității Contractante se numește **manager/director de proiect**.

Management de proiect

NUTS II

Unități teritoriale cu o populație cuprinsă între 800.000 și un million de locuitori, definite astfel de către Eurostat, în Nomenclatorul Statistic al unităților teritoriale ale UE. El clasifică regiunile fiecărui Stat Membru al UE în zone administrative, în funcție de numărul de locuitori. Regiunile de nivel NUTS II reprezintă principalul nivel de analiză pentru politica de dezvoltare regională.

Obiectivele prioritare ale politicii de dezvoltare regională în România

- a) diminuarea dezechilibrelor regionale existente, prin stimularea dezvoltării, prin recuperarea accelerată a întârzierilor în dezvoltarea zonelor defavorizate și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
- b) pregătirea cadrului instituțional conform criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene și de acces la fondurile structurale și la Fondul de coeziune;
- c) corelarea politicilor și activităților sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;
- d) stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, a celei transfrontaliere, inclusiv în cadrul euroregiunilor.

Ofertant

Orice persoană fizică sau juridică, sau grup de persoane, care depune o ofertă în termenele și condițiile prevăzute de dosarul de licitație/caietul de sarcini, în vederea încheierii unui contract. Participantul selectat printr-o licitație pentru acordarea contractului se numește **ofertant câștigător**.

Oferta tehnică

Secțiune a ofertei care conține toate elementele cerute în caietul de sarcini/dosarul de licitație, altele decât cele financiare, și elaborată pe baza cerințelor din specificațiile tehnice.

Ofertă financiară

În cadrul ofertei financiare, potențialii contractori furnizează informațiile cerute prin dosarul de licitație în vederea evaluării financiare și prezintă calculele necesare pentru completarea specificației financiare. Valorile se exprimă în moneda specificată în caietul de sarcini/dosarul de licitație.

Oficiul de Plăți și Contractare Phare (OPCP)

Organism în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, responsabil cu aspectele procedurale și administrative ale problemelor bugetare, licitațiilor, administrării contractelor, efectuării plăților, ținerii evidenței contabile și raportării financiare în legătură cu achizițiile de bunuri, servicii și lucrări, în cadrul programului Phare în România.

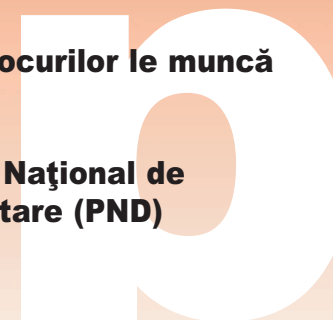
Organizație neguvernamentală

Organizație non-profit care urmărește desfășurarea unor activități de interes general sau în interesul unor colectivități ori, după caz în interes personal nepatrimonial și care sunt constituite în asociații sau fundații în condițiile Ordonanței nr. 26/2000.

Organizație non-profit

Organizație/entitate cu personalitate juridică ce este constituită în scop nepatrimonial.

Piața locurilor le muncă

Mediul socio-economic în care cererea de locuri de muncă intră în relație cu oferta de locuri de muncă.

Planul Național de Dezvoltare (PND)

Document de planificare strategică și programare financiară al României, aprobat de Guvern, elaborat într-un larg parteneriat, care are ca scop să orienteze și să stimuleze dezvoltarea economică și socială a țării pentru atingerea obiectivului de realizare a coeziunii economice și sociale.

Planul Național pentru Aderarea României la UE (PNAR)

Complementul Parteneriatului pentru Aderare, în care sunt detaliate etapele prevăzute de Guvernul României în vederea armonizării legislației românești cu legislația comunitară (Programul Național de Adoptare a Acquis-ului Comunitar). Începând cu anul 1999, la acest program este anexat Planului Național de Dezvoltare. Cel mai recent PNAR, elaborat în 2002, acoperă perioada 2002–2005, și este împărțit pe termen scurt (anii 2002 și 2003) și termen mediu (anii 2004 și 2005).

Portofoliu de proiecte

PRAG

Procedura competitivă de negociere

Procedura de acordare a unui contract

Procedura de licitație

Programul Operațional Regional

Proiect

Proiect/Acțiune eligibilă

Protocolul de la Kyoto

O listă de proiecte identificate, elaborate, selectate și ierarhizate pentru o finanțare ulterioară.

PRAG (sau Practical Guide) - denumire neoficială a “Ghidului practic de proceduri contractuale pentru proiecte finanțate din bugetul general Comunităților Europene. Este un manual editat de Oficiul de Cooperare EuropeAid al Comisiei Europene și descrie toate procedurile contractuale în contextul acțiunilor externe finanțate de la Bugetul General al Comunităților Europene.

Procedura desfășurată fără publicarea în prealabil a unui anunț de licitație, în cadrul căreia pot depune oferte doar candidații invitați de Autoritatea Contractantă.

Procedura urmată de Autoritatea Contractantă pentru a identifica un contractor care să furnizeze bunurile și/sau serviciile ori să efectueze lucrările definite în anunțul de licitație.

Procesul integral de acordare a unui contract, începând cu publicarea invitației la licitație și terminând cu acordarea efectivă a contractului. Licitația poate fi locală sau internațională.

Document, reprezentând o parte a Cadrului de Sprijin Comunitar, ce conține priorități de dezvoltare și măsuri specifice regiunilor de dezvoltare - concordante cu prioritățile naționale de dezvoltare regională - identificate și aprobate prin cele 8 subprograme operaționale regionale elaborate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

Set de acțiuni executate într-o perioadă de timp, cu momente bine definite de început și de sfârșit, cu un scop clar al activităților de efectuat, cu buget propriu și un nivel specificat al rezultatelor de obținut.

Proiect/acțiune care îndeplinește criteriile de selecție precum și criteriile speciale impuse de Autoritatea Contractantă, în conformitate cu reglementările care guvernează linia de finanțare.

Protocol adoptat în decembrie 1997 în contextul Convenției Cadru a Națiunilor Unite privind Modificările Climatice. Evidențiază noua atitudine a comunității internaționale față de fenomenul modificărilor climatice. Conform Protocolului, țările industrializate s-au angajat să reducă emisiile a șase gaze cu efect de seră, cu cel puțin 5% în perioada 2008-2012, față de nivelele din 1990.

Regiune de dezvoltare

Regiune (de nivelul NUTS II) constituită prin asociere voluntară de județe vecine. Regiunea de dezvoltare nu este unitate administrativ-teritorială și nu are personalitate juridică.

În România există în prezent 8 regiuni de dezvoltare, după cum urmează:

1. Regiunea de Dezvoltare Nord-Est - grupează județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.
2. Regiunea de Dezvoltare Sud-Est - grupează județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea.
3. Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia - grupează județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.
4. Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia - grupează județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.
5. Regiunea de Dezvoltare Vest - grupează județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.
6. Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest - grupează județele Bihor, Bistrița-Nasaud, Cluj, Sălaj, Satu Mare și Maramureș.
7. Regiunea de Dezvoltare Centru - grupează județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu.
8. Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov - grupează municipiul București și județul Ilfov.

Constituirea regiunii de dezvoltare s-a făcut printr-o convenție semnată de reprezentanții Consiliilor Județene și, respectiv, ai Consiliului General al Municipiului București.

Reguli de eligibilitate

Reguli prevăzute în ghidul solicitantului, pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru a fi parte într-un contract. Acest set de reguli poate face referire la eligibilitatea proiectelor, la eligibilitatea solicitantului, cât și la eligibilitatea costurilor care sunt acoperite de finanțarea nerambursabilă.

Realocarea fondurilor

Cunoscută și sub numele de ajustare de program, se referă la posibilitatea ca fondurile să poată fi realocate de la un program la altul în cadrul aceluiași Memorandum de Finanțare. Există și posibilitatea ca fondurile să fie realocate de la un subproiect la altul, în cadrul aceluiași proiect.

Responsabilități MIE în dezvoltare regională

MIE exercită, la nivel național, atribuțiile și responsabilitatea elaborării, promovării, coordonării, gestionării, implementării și monitorizării politicilor și strategiilor de dezvoltare regională din România, precum și a programelor de coeziune economică și socială jucând rol de Agenție de Implementare pentru componenta Coeziune Economică și Socială a programului Phare național și autoritate responsabilă cu programele finanțate de la bugetul de Stat pentru "zonele asistate".

Ministerul Integrării Europene asigură secretariatul Consiliului național pentru Dezvoltare Regională.

R

**Responsabilul cu
Autorizarea Programului
(RAP/PAO - Programme
Authorising Officer)**

**Responsabilul Național
cu Autorizarea Finanțării
(RNAF/NAO - National
Authorisation Officer)**

**SAPARD (Sprijin pentru
Măsuri de Pre-Aderare
pentru Dezvoltare
Agricolă și Rurală).**

**Sistem de evaluare
Ex-Ante**

**Sistem de evaluare
Ex-Post**

MIE este, de asemenea, Agenție de Implementare pentru Programele Phare de Cooperare Transfrontalieră (la granița România-Ungaria și la granița România-Bulgaria) pentru Programul intitulat "Inițiativa Granițe Externe" 2003 și pentru Programele de Vecinătate cu Serbia&Muntenegru, Ucraina și Republica Moldova, asigurând identificarea și programarea proiectelor, pe baza priorităților stabilite prin documentele comune de programare, conformitatea lor și încadrarea în strategia de aderare și a programelor sectoriale, implementarea acestor programe, managementul lor procedural/tehnic, administrativ și financiar.

Persoana numită din cadrul administrației publice centrale (minister de resort/agenție guvernamentală) care conduce o Agenție de Implementare și este responsabilă pentru managementul financiar și tehnic al proiectelor care urmează a fi implementate.

Persoana desemnată de Guvernul României, care conduce Fondul Național și care este responsabilă pentru administrarea financiară a fondurilor Phare. Trebuie să asigure respectarea tuturor regulilor, reglementărilor și procedurilor UE referitoare la achiziții, raportare și management financiar, precum și funcționarea adecvată a unui sistem de raportare și informare pentru fiecare proiect. El îi numește pe Responsabilii cu Autorizarea Programului (RAP/PAO). RNAF/NAO va fi răspunzător în fața Comisiei pentru utilizarea fondurilor.

SAPARD este un instrument financiar (alături de Phare și Ispa) care are ca scop sprijinirea țărilor candidate în soluționarea problemelor legate de ajustarea structurală în sectorul agricol și zonele rurale, precum și în implementarea aquis-ului comunitar în ceea ce privește politica agricolă comună. SAPARD a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2000, fiind programat până la data la care aderă la Uniunea Europeană țara candidată beneficiară. SAPARD finanțează proiecte mari de agricultură și dezvoltare rurală și are un buget anual de 520 milioane Euro, fiind în responsabilitatea Directoratului General pentru Agricultură din cadrul Comisiei Europene.

Detalii despre măsurile de finanțare prin acest program le găsiți pe pagina www.sapard.ro

Evaluarea prealabilă a documentelor, politicilor, programelor sau proiectelor.

Evaluare post-factum a efectelor produse de politicile sau programele /proiectele implementate.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Sistem de implementare descentralizat (SID)

Sistemul de implementare prin care o parte a managementului și responsabilităților în lansarea și implementarea proiectelor a fost transferată țării beneficiare, în timp ce Comisiei îi revine responsabilitatea finală, conform tratatelor Comunității Europene.

Solicitant

Persoana fizică sau juridică, precum și asociații ale unor astfel de persoane, cu sau fără personalitate juridică ce depune în nume propriu un proiect în cadrul unei licitații organizate în vederea acordării de finanțare nerambursabilă. În cazul selectării proiectului, solicitantul devine beneficiarul finanțării.

Specificații tehnice

Document emis de către Autoritatea Contractantă, ca parte integrantă a caietului de sarcini/dosarul de licitație, prin care se stabilesc cerințele minime în ceea ce privește furnizarea de bunuri sau lucrări, specificând, unde este cazul, metodele și resursele care trebuie folosite și/sau rezultatele care trebuie obținute. Pe baza acestor specificații se dezvoltă oferta tehnică.

Stat Membru

Țările care fac parte dintr-o organizație internațională sunt numite "state membre". De la 1 mai 2004, state membre ale Uniunii Europene sunt Austria, Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Estonia, Grecia, Spania, Franța, Irlanda, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta, Olanda, Polonia, Portugalia, Slovenia, Slovacia, Finlanda, Suedia și Marea Britanie.

Sustenabilitate

Proprietatea rezultatelor și efectelor unui proiect de a se menține pentru o perioadă mai lungă de timp după finalizarea proiectului.

Termeni de referință

Document elaborat de către Agenția de Implementare, dacă este cazul în colaborare cu Autoritatea de Implementare conținând informații despre obiectivele, activitățile și rezultatele urmărite pentru un proiect, riscurile în implementarea proiectului, resursele necesare, modalitatea de administrare și monitorizare a proiectului, alte proiecte conexe.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Țară candidată

O țară care și-a depus candidatura pentru aderarea la Uniunea Europeană. Procesul de aderare este finalizat prin încheierea negocierilor de aderare, semnarea Tratatului de aderare și obținerea statutului de stat membru.

Uniunea Europeană

Uniunea Europeană (UE) este o familie de țări europene democratice, care s-au angajat să colaboreze pentru pace și prosperitate. Nu este un Stat care are menirea de a înlocui statele existente. Statele Membre au pus bazele unor instituții comune cărora le-au delegat parțial autoritatea astfel încât hotărârile privind aspectele specifice de interes comun să poată fi luate în mod democratic la nivel european. Această alocare de autoritate mai este denumită și “integrare europeană”.

Valoarea contractului

Bugetul total al unui contract.

Glosar publicat de Ministerul Integrării Europene.
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar
poziția oficială a Uniunii Europene și a Guvernului României

Acest document a fost elaborat de către echipa de asistență tehnică a proiectului
"Suport pentru organizarea campaniei de conștientizare
și facilitare a pregătirii cererilor de finanțare"

Programul Phare 2002 - Coeziune Economică și Socială
Anul publicării: 2005
Titlul: Glosar de termeni